"ਨਾਮਧਾਰੀ ਸੰਗਤ ਬੈਂਕੌਕ (ਸਿਆਮ) ਬਾਰੇ"

ਨਾਮਧਾਰੀ ਸੰਗਤ ਬੈਂਕੌਕ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library

Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library has been created with the approval and personal blessings of Sri Satguru Uday Singh Ji. You can easily access the wealth of teaching, learning and research materials on Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library online, which until now have only been available to a handful of scholars and researchers.

This new Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-library allows school children, students, researchers and armchair scholars anywhere in the world at any time to study and learn from the original documents.

As well as opening access to our historical pieces of world heritage, digitisation ensures the long-term protection and conservation of these fragile treasures. This is a significant milestone in the development of the Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-Library, but it is just a first step on a long road.

Please join with us in this remarkable transformation of the Library. You can share your books, magazines, pamphlets, photos, music, videos etc. This will ensure they are preserved for generations to come. Each item will be fully acknowledged.

To continue this work, we need your help

Your generous contribution and help will ensure that an ever-growing number of the Library's collections are conserved and digitised, and are made available to students, scholars, and readers the world over. The Sri Satguru Jagjit Singh Ji E-Library collection is growing day by day and some rare and priceless books/magazines/manuscripts and other items have already been digitised.

We would like to thank all the contributors who have kindly provided items from their collections. This is appreciated by us now and many readers in the future.

Contact Details

For further information - please contact

Email: NamdhariElibrary@gmail.com

ੴ

ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਦੌਰਾ

1.	10 ਜਨਵਰੀ 1934	24 ਜਨਵਰੀ 1934	ਸੇਠ ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਵਲੋਂ
2.	29 ਜਨਵਰੀ 1948	9 ਮਾਰਚ 1948	ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ
3.	22 ਨਵੰਬਰ 1948	10 ਦਸੰਬਰ 1948	ਜੀ. ਐਸ. ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ
4.	22 ਫਰਵਰੀ 1950	8 ਮਾਰਚ 1950	(ਤਿਲਾ ਮਹੱਲਾ) ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ
5.	27 ਅਪ੍ਰੈਲ 1950	30 ਅਪ੍ਰੈਲ 1950	ਜੀ. ਐਸ. ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ
6.	30 ਅਕਤੂਬਰ 1950	3 ਨਵੰਬਰ 1950	ਸੇਠ ਤਰਲੋਚਨ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ
7.8.	28 ਜਨਵਰੀ 1951	17 ਫਰਵਰੀ 1951 (ਸਿੰਗਾਪੁਰ)	ਕੇ. ਐਸ. ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ
9.	14 ਸਤੰਬਰ 1951	21 ਸਤੰਬਰ 1951	ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਰਤਿਵਾੜਾ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ
10.	25 ਜਨਵਰੀ 1952	10 ਫਰਵਰੀ 1952	ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ
11.	5 ਨਵੰਬਰ 1952	13 ਨਵੰਬਰ 1952	ਮਾਈਆਂ ਬੀਬੀਆਂ ਦੀ ਸੰਗਤ
12.	10 ਜਨਵਰੀ 1953	26 ਜਨਵਰੀ 1953	ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ ਚੰਗਮਈ
13.	20 ਜੂਨ 1953	27 ਜੂਨ 1953	ਸੱਤ ਬੀਬੀਆਂ ਵਲੋਂ
14.	7 ਫਰਵਰੀ 1954	20 ਫਰਵਰੀ 1954	ਜੀ. ਐਸ. ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ
15.	27 ਸਤੰਬਰ 1954	9 ਅਕਤੂਬਰ 1954	ਸਾਰੀਂ ਮਾਈਆਂ ਬੀਬੀਆਂ ਵਲੋਂ
16.	27 ਜਨਵਰੀ 1955	8 ਫਰਵਰੀ 1955	ਸੇਠ ਖਜ਼ਾਨ ਸਿੰਘ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ
17.	16 ਅਕਤੂਬਰ 1955	24 ਅਕਤੂਬਰ 1965	ਸੇਠ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ 'ਪ੍ਰੀਤਮ'
18.	4 ਫਰਵਰੀ 1956	18 ਫਰਵਰੀ 1956	ਮਾਈਆਂ ਬੀਬੀਆਂ ਦੀ ਸੰਗਤ
19.	11 ਅਕਤੂਬਰ 1956	17 ਅਕਤੂਬਰ 1956	ਸੇਠ ਤਰਲੋਕ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ
20.	27 ਜਨਵਰੀ 1957	9 ਫਰਵਰੀ 1957	ਨਾਮਧਾਰੀ ਜੱਥਾ (16 ਸਰੀਰ)
21.	22 ਸਤੰਬਰ 1957	5 ਅਕਤੂਬਰ 1957	ਮਾਈਆਂ ਬੀਬੀਆਂ ਦੀ ਸੰਗਤ
22.	29 ਦਸੰਬਰ 1958	9 ਜਨਵਰੀ 1959	ਨਾਮਧਾਰੀ ਸੇਠ ਜੱਥਾ (16 ਸਰੀਰ)

Sri Satguru Jagjit Singh Ji Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ੴ

"ਨਾਮਧਾਰੀ ਸੰਗਤ ਥਾਈਲੈਂਡ (ਸਿਆਮ) ਬਾਰੇ"

"ਸਿਆਮ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸੰਗਤ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ ਪਰ ਜੋ ਕੁਝ ਆਪਣੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਪਾਸੋਂ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਤੇ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪ ਜੀ ਪਾਸ ਲਿਖ ਕੇ ਭੇਜਣ ਦਾ ਜਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਭੁੱਲਾਂ ਤੇ ਅਣਗਹਿਲੀਆਂ ਲਈ ਖਿਮਾ ਬਖਸ਼ ਦੇਣੀ ਜਾਵੇ ਤੇ ਮੁਢੋਂ ਨਾਮ-ਬੀਜ ਬੀਜਣ ਲਈ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਚਰਨ-ਕਮਲਾਂ ਵਿਚ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ" ਹੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀਓ! ਮੇਰੇ ਸਿਰ ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਿਹਰ ਭਰਿਆ ਹੱਥ ਰੱਖੋ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੇਰੇ ਪਾਸੋਂ ਠੀਕ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤੇ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਚੰਗਾ ਲੱਗੇ।"

ਉਨ੍ਹੀਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿਚ ਕੁਝ ਨਾਮਧਾਰੀ ਵੀਰ ਵਿਪਾਰ ਦੇ ਧੰਧੇ ਵਾਸਤੇ ਬਰ੍ਹਮਾ ਦੇ ਰਸਤੇ ਸਿਆਮ ਵਿਚ ਪਹਿਲਾ ਨਾਮ ਸੰਤ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਲਹੂਕਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਤੇ ਫਿਰ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਸਿਆਮ ਆਏ ਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਵੀਰ ਵੇਖੇ ਜਾਂਦੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਨਾਮ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹਨ। ਸੰਤ ਗੁਲਾਬ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ ਚਿਤਨ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ ਮੂਲਾ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ ਭੂਪ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੀਵਾਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਹੋਏ ਸਨ, ਸੰਤ ਹਰਦਿਤ ਸਿੰਘ ਲਹੂਕਾ, ਸੰਤ ਝੰਡਾ ਸਿੰਘ ਸਨਵਾਲ ਸੰਤ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਬਾਵਲਾ ਆਦਿ ਵੀਰ ਸੰਨ 1902 ਵਿਚ ਆਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਕੀਰਤਨ ਗੁਰਪੁਰਬ ਜਾਂ ਧਰਮਸਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਸੰਗਰਾਂਦ, ਮੱਸਿਆ ਜਾਂ ਪੂਰਨਮਾਸ਼ੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਕੀਰਤਨ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਬਾਹਰ ਕੀਰਤਨ ਵੇਲੇ ਦੇ ਨਾਲ ਸੰਤ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬਾਵਲਾ ਕਰਦੇ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਿਰ ਹੋਰ ਵੀ ਕਈ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵੀਰ ਇਥੇ ਵਿਪਾਰ ਦੇ ਧੰਧੇ ਕਮਾਈ ਲਈ ਆਉਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਏ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸਨ ਤੇ ਕੁਝ ਉਹ ਵੀ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖਾਣ ਪੀਣ ਦਾ ਪਰਹੇਜ਼ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨਾ ਤੇ ਸਿਰ ਢੱਕਣਾ ਇਹ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਇਮ ਸੀ।

(ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ:- ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾ ਬਚਨ ਸੰਤ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦੀਵਾਨ ਵਿਚੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ

ਲਿਖਿਆ ਹੈ) ਸੰਤ ਫਕੀਰ ਜੀ ਆਪਣੇ ਤਾਰਾ ਸੰਤ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਮਨਜੀਤ ਦੇ ਨਾਲ ਚੀਕੋਰ ਵਿਚ ਸੇ
ਸੰਨ ੧੯੦੧ ਵਿਚ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਦੇ ਖੇਦੀ ਬਤੁਣ ਸੰਤ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਜਾਚਕ ਨਰਦੇ ਤੇ
ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਭਰਾ ਸੰਤ ... ਸਿੰਘ ਤੇ ਨਾਲੇ ਪ੍ਰਾਣਦੇਵ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸੰਤ ਦਲਿਤ ਸਿੰਘ ਸਾਬ ਦੇਂਦੇ
ਵਿਚ ਹਿੰਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸਨ ਤੇ ਸੰਤ ਦਲਿਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸੁਪਤਨੀ ਨੇ ਸਾਹਿਬਾ ਦਾ ਦੀਵੱਲੀ ਹੋਈ
ਸੀ। ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਗੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰੇਮ ਘਟ ਨਹੀਂ ਸਨ ਤੇ ਭਿਜਨ ਨੇ ਹੋਰ ਛਾਤਨ ਨ ਦੀਜ਼ਣ ਨੇ ਸੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਤੋਂ
ਭਿਆਉਂਦੇ॥ ਜੇ ਕਿਸੇ ਘਰ ਦੇਰੀ ਸਤੀ ਦਾ ਨਾਮ ਸਾਸ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਰੋਟਰਨ ਉਂਦਾ ਦੇਰ
ਰਬ੍ਹ ਵਿਚ ਬਾਰ ਸੰਤ ਸੰਤ ਸੈਂਪਲੇਨ ਗਿਆਨ ਵਾਲੇ ਆਏ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਵੇਨਵ ਕਰਦੇ ਕਰਾਈ ਵਰਾਂਦੇ
ਤੇ ਚਾਰ੍ਹੇ ਸੰਤ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਜਾਚਕ ਦੇਂਦੇ। ਸੰਨ ੧੯੧੧ ਵਿਚ ਸੰਤ ਦਲਿਤ ਸਿੰਘ ਚਾਪਸ ਦੇਸ ਗਏ ਤੇ ਅਗਲੇ ਵਿਚ
ਸੰਤ ਧਿਆਨ ਸਿੰਘ ਵਾਲੇ ਦਾਸੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਤ ਤੇ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸੁਆਮੀ ਦੇ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਨੂੰ
ਜਾਨ ਨਹੀਂ ਭਿਆਨ ਸਨ ਪਰ ਜਦ ਸੰਤ ਦਲਿਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਚੌਂਕੇ ਜਾਣ੍ਹ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਨੂੰ ਚਾਪਸ ਵਿਚ ਚੌਕੇਦ ਜਾਨ ਨਹੀਂ ਭਿਆਸ ਨਹ ਕਿਆ॥ ਤੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸਨ ਜੀ ਸੰਨ ੧੯੧੧ ਵਿਚ ਚੀਕੋਰ ਆਏ
ਦਰਸ਼ਨ ਦਿੱਤੇ॥ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਾਨਸਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਨਹੀਂ ਆਏ ਤੇ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸੰਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨਰੂਲਾ, ਸੰਤ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਭਿਆਂ ਵਾਲੇ ਤੇ ਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਮਨਜੀਤ, ਏਹ
ਤਿੰਨੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਗਏ ਤੇ ਏਹਨਾਂ ਨੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਤੇ ਨਮਸਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤੀ, ਭੇਟਾ ਵਗੈਰਾ
ਭੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਸੰਤ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਤੇ ਜਾਣ ਕੇ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਤਿੰਨਾਂ ਪਾਸੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਕਿ
ਤੁਹਾਡੀ ਸਾਹਿਬਾਂ ਨਹੀਂ ਲੈਣੀ ਜਿਹੜੀ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਪ੍ਰਭੂ ਬਾਰੇ ਦੀ ਦੇਂਦੇ ਤੇ ਭਜਨ ਦੀ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੋਇਆ।
ਸੋ ਏਹਨਾਂ ਨੇ ਮਨ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਕਿ ਸਾਹਿਬਾ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਚਾਹੀਦੀ ਲੈਣੀ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਤੇ ਤਿੰਨਾਂ ਨੇ ਭਜਨ
ਪੁੱਛਿਆ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਏਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਹੜ੍ਹੇ ਦੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਇਕੱਠੀਆਂ ਨਾਲ ਨਾਲ ਚਾਨਣੇ ਬਜ਼ਾਰ
ਵਿਚ ਸਨ॥ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਦਲਿਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਹਾ "ਕਿ ਤੂੰ ਤਿੰਨਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖੀਂ ਕਿ ਏਹ ਆਪਣੇ
ਚਰਨ ਤੇ ਪੂਰੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਨਹੀਂ" ਸੋ ਕਦੇ ਕਦੇ ਭੇਜ ਕੇ ਥੋੜੀ ਥੋੜੀ ਜਾਂਚ ਪੜਤਾਲ ਕਿਆ ਕਰਨ
ਤੇ ਇਕ ਦਿਨ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਗਿਆ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੀ ਜਾਂਚ ਕਰਿਆ ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਸ ਦਿਨ ਤੋਂ ਏਹਨਾਂ
ਨੂੰ ਰੋਕ ਲਾ ਕੇ ਆਪ ਦੀਨ ਛੱਡ ਕੇ ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਸੰਗ ਕਰਕੇ ਸੰਤਾਂ ਵਾਲੀ ਜੀਵਨੀ ਬਿਤੀਤ ਕਰਦੇ ਰਹੇ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਆਪਣੀ ਜਿਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ਕਰਕੇ ਸਚਖੰਡ ਜਾ ਬਿਰਾਜੇ॥ ਸੰਤ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸੰਨ 1955 ਵਿਚ ਸੰਤ
ਨੂੰ, ਸੰਤ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਮਾਨਣਾ 29 ਜੂਨ 1961 ਨੂੰ ਅਤੇ ਸੰਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ 17-11-1975 ਨੂੰ ਸਰੀਰ ਛੱਡਿਆ
ਸੰਤ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਏਥੇ ਆਉਣ ਦੇ ਨਾਮ ਦਾ ਡੰਕਾ ਜੋਰਾਂ ਨਾਲ ਵੱਜਣ ਲੱਗਾ ਤੇ ਅਨੇਕਾਂ ਸਿੰਘ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ
ਭਜਨ ਕਰਕੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸਜ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਕੁ ਨਾਮ ਜੋ ਮੇਰੇ ਯਾਦ ਵਿਚ ਪਰਵਾਰ ਹਨ॥

1. ਸੰਤ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਮੌੜੀਵਾਲੇ 2. ਸੰਤ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਤ੍ਰਿਲੋਕ 3. ਸੰਤ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਹਰਗੁਪਾਲ
4. ਸੰਤ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਫਿਲੌਰੀ 5. ਸੰਤ ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਫਕੀਰ 6. ਮਾ. ਦਿਲਬਾਗ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ 7. ਚੀਫਿਤ
ਸਰਦਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ 8. ਮਾ. ਕਰਮ ਸਿੰਘ ਸੇਠ ਪੁਰੀ 9. ਗਿ. ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਗੁਜਰਾਤੀ (ਤੰਗਵਾਲੀ) 10. ਕਵੀ ਰੋਡਾ
ਸਿੰਘ 11. ਭਾਈ ਮੋਤਾਂ ਸੱਜਣ ਜੀ 12 ਤੋਂ 14. ਤਿੰਨੇ ਭਰਾ ਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ, ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਵਾਸੀ
ਚੌਕੇ ਚੀਮੇ ਦੇ। 15. ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਕੁਲੋਜ (ਸਹਿੰਸਰਾਂ ਵਾਲੇ)॥ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੋਰ ਦੀਵਲੀ ਪਰਵਾਰ ਵਿਚ
ਜਿੰਸੀ ਆਦਮਨ ਤੇ ਸਿਆਣੇ, ਭਜਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸਜਾਏ (ਏਹ ਸਭ ਉਪਰ ਲਿਖਿਆ ਸਭ ਮੇਰੇ
ਯਾਦ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਿਆ ਲਿਖਿਆ ਹੈ)॥ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਭਜਨ ਦੀਆਂ ਕਰਤੂਤਾਂ ਸਦਕਾ ਇਸ ਏਰੀਏ
ਨਰਾਇਣ ਤੇ
ਚਾਲੀ ਏਕੜ ਦੀ ਇਕ ਗਲੀ ਅੰਦਰ ਇਕ ਠੰਗਾਰਦਾ ਮਕਾਨ ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਕਰਦੀ ਦਿਤਾ॥ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਤੇ
ਰੋਜ਼ ਸੁਬਹ ਕਰੀ ਸੰਗਤ ਆਨ ਜੁੜਦੀ ਤੇ ਰੋਜ ਨੇਤ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸਿੰਘ ਵੀ ਸਵਾ ਸਮਾਂ ਕਰ ਕੀਰਤਨ
ਸੁਣਦੇ ਤੇ ਇਸ ਪਰਕਾਰ ਕਈਆਂ ਨੇ ਭਜਨ ਵੀ ਪ੍ਰਕਿਆ॥ ਇਕ ਦਫਾ ਐਸਾ ਸਮਾਂ ਵੀ ਆਇਆ
ਕਿ ਸੰਤ ਜਿਸ ਥਾਂ ਨਾਮਧਾਰੀ ਗਏ ਤੇ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਜਾ ਰਹੇ. ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਚੌਧਰ ਰੋਡ ਦੀ
ਇਕ ਗਲੀ ਵਿਚ ਧਾਰਾ ਜਾ ਸੀ ਪਰ ਉਥੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਕ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖ ਲਈ ਕਿ ਜੇ ਸਾਰੇ ਪਾਸੇ
ਨਾਮਧਾਰੀ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮੇਰਾ ਅਰਦਾਸ ਚਾਰਾਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀਆਂ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਤੇ ਦੂਜਾ ਇਹ ਕਿ ਕਬਜ਼ਾ
ਪਰਮਾਨ ਸਿਆਣੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਤੁਸੀਂ ਉਠ ਕੇ ਚਲੇ ਜਾਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਸੰਗਤ ਦੇ ਜੀਣ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ
ਸਿਆਣੇ ਰੱਖ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਲਿਖ ਦੇਵੇ ਜੇ ਕੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਪੰਥ ਦਾ ਪਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਸੀ
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਈ ਬਚਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਹੇ ਸੀ॥ ਪਹਿਲੀ ਸੰਗਤ ਜਦ ਸਭ ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੇਸ
ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਦੇ
ਤਲਵੰਡੀ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਸੰਤ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਏਥੇ ਹੀ ਰਹੇ॥ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਸੰਤ ਪਰਵਾਰ ਦੇ
ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਇਕ ਸਾਧੂ ਜੈਸੇ ਬਤੀਤ ਕਰਕੇ ਦੇਖੋ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਬਣ ਗਿਆ ਤੇ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਝਾਂਜਰਾਂ ਵਿਚ (ਮਾਲੇਰ-ਕੋਟਲਾ) ਏਕ ਠੱਠਾ ਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਜਿਸ ਉਤੇ ਗਿਆਨੀ ਸੁਖਦੇਵ ਪੰਜਾਬੀ ਜੋ ਕਿ ਮਿਲਣੀ
ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਲੇਖ "ਗੁਰਦਰਬਾਰ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ" (ਲੇਖਕ: ਕੇਵਲ
ਸਾਲੇਹ ਕੇਂਦਰ ਦਿੱਲੀ ਗਜ਼ਟ ਦੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਸਾਰਾ ਵੇਖਿਆ। ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਾਠ ਪਾਨ ਵਿਚ ਇਕੋ ਰੋਜ਼
ਵਿਦਿਆ ਪੜ੍ਹਨ ਜਾਂਦੀ ਜਾਂਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।) ਕੋਈ ਪਰਮ ਹੰਸ ਤੇ ਬਾਣ ਤੋਂ ਵਧਾਉ ਸਾਰੇ ਸਰੀਰ
ਦੇਹ ਤੇ ਵਰਤਾਇਆ ਗਏ ਜੋ, ਬਹੁਤ ਸਾਲ ੧੯੨੧-੨੨ ਵਿਚ ਆ ਕੇ ਸੰਤ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਭੰਗ
ਸਤਗੁਰੂ ਹੋਣ ਤੇ ਬਾਦ ਦੇਸ ਗਏ ਸਨ ਤੇ ਫੇਰ ਛੇਤੀ ਹੀ ਵਰਤਾਏ ਗਏ ਸਨ ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਕੀਰਤਨ ਵਿਚ
ਇਕਸਾਰ ਰਸ ਸੀ ਤੇ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਮਿੱਠੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹਦੇ ਦਰਸ਼ਕ ਸਿਆਣੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ
ਚੰਗੀ ਕੀਲਣੀ ਸੀ ਆਵਾਜ਼ ਜਿਹੀ ਤਾਨਾਂ ਦੀ ਮਿੱਠੀ ਆਵਾਜ਼ ਸੁਣ ਕੇ ਖਿੱਲ ਜਾਂਦੇ। ਸੰਤ ਕਿਸ਼ਨ
ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਸੁਰਗਵਾਸ ਸਾਲ 1925 ਦੀ ਦੀਵਾਲੀ ਦੇ ਮੌਕੇ ਪਿਛੋਂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀ
ਗਲੀ ਵਿਚ ਗਏ ਸੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਠੜੀ ਦੇ ਪਿਛੇ ਫਿਰ ਡੇਰਾ ਲਿਆ ਸੀ ਤੇ ਫਿਰ ਦਿਨ ਪਰ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ
ਕਿ ਸਾਡਾ ਅੰਤ ਸਮਾਂ ਨੇੜੇ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਦੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸੀ ਕਿ ਸੰਤਾਂ ਦਾ ਚਲਾਣਾ
ਅਟੱਲ ਹੈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਤਾਂ ਦੀ ਡੱਬੀ ਵਿਚੋਂ ਅਫੀਮ ਕੱਢ ਕੇ ਖਾ ਲਈ ਤੇ ਸਰੀਰ ਤਿਆਗ ਦਿਤਾ।
ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਚਲਾਣਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਹੀਂ ਪਾਲਣ ਤੇ ਸੋਚ ਸਮੇਂ ਦੀ ਨੇੜੇ ਹੈ ਤੇ ਭੋਗ ਪਿਆ
ਦਾਇਆ ਜੇ।। ਸੋ ਇਹ ਚਲਾਣਾ ਆਪਣੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨਾਲ ਸੁਣਿਆ ਹੋਇਆ ਲਿਖਿਆ ਹੈ।।

ਮੇਰੀ ਉਮਰ ੮ ਸਾਲ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਸੀ ਦਾਦੀ ਨਾਲ ਦੀਵਾਨ ਤੇ ਜਾਂਦੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਕਹਿੰਦਾ
'ਨੀਂਦ ਆਈ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਹਿੰਦਾ 'ਉਠ ਕੇ ਜਾਵੇ ਸੀ ਨਹੀਂ' ਇਸ ਦਾ ਕਿ ਦੀਵਾਨ ਨਹੀਂ ਮੁਕਾਉਂਦਾ
ਓਦੋਂ ਦੀਵਾਨ ਰਾਤ ਵਿਚ ਦੋ ਵਜੇ ਰਾਤੀਂ ੧ ਵਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੁੰਦਾ ਤੇ ਸਵੇਰ ਦਾ ਦੀਵਾਨ 12 ਵਜੇ ਭੋਗ ਪੈਂਦਾ ਸੀ
ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੀਵਾਨ ਸੰਤ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਰਾਗੀ ਸੈਂਸਿਆਂ ਵਾਲੇ, ਨਵੇਂ ਸੰਤ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ
ਵਾਲੇ, ਸੰਤ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ 'ਸੇਵਕ' (ਲੇਖਕ ਵਾਲੇ) ਤੇ ਬਹੁਤ ਦੀਵਾਨ ਸੰਤ ਸੀਤ ਸਿੰਘ ਕੀਰਤਨ
ਸਿਆਲਕੋਟ ਵਾਲੇ ਲਾਂਦੇ, ਏਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਧਾਰਨਾ ਚੰਗੀਆਂ ਮਿੱਠੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਤੇ ਕੀਰਤਨ
ਕਰਦਿਆਂ ਮਸਤੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦੇ ਤੇ ਦੇਹ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਜਿਸ ਕੀਰਤਨ
ਵਿਚ ਮਸਤੀ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਕੀਰਤਨ ਕੀ ਕਾਹਦਾ? ਇਹ ਗੀਤ ਜੀ ਪੜ੍ਹੇ ਤਰਜ਼ਾਂ ਦੀ ਰਾਗੀ ਵਾਲੇ

ਜਦੋਂ ਤੇ ਸਾਰੀ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਭਜਨ ਵਿਚ ਲੀਨ ਰਹਿਣਾ" (ਏਹ ਬਚਨ ਸੰਤ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਜਨਰੇਟਾਂ ਪਾਸੋਂ ਸੁਣਿਆ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਤਿੰਨ ਚਾਰ ਮਹੀਨੇ ਇਕੱਠੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਫਿਰ ਸਾਰਨ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਸੀ ਕੇ ਨਾਮਧਾਰੀ। ਸੰਤ ਸੰਤ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ, ਸੰਤ ਰਬ ਸਿੰਘ ਜੋਸ਼ੀ, ਸੰਤ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਕੂਕਾ) ਸੰਤਾਂ ਦੇ ਏਹ ਸੁਖਦਾਇਕ ਪਾਕ, ਉਹ ਨਹੀਂ ਭੁਲਦੇ ① 'ਚਾਲੀ ਤੇ, ਗੌਸੇ ਵੇਖ ਚਾਲੀ' ② 'ਚਾਹਵਿਆ ਸੀਸਾਰ, ਹੱਸ ਕੇ, ਚਾਹਵਿਆ'॥ ਏਹ ਸੰਤ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਬਹੁਤ ਅਨੁਭਵ ਨਾਲ ਪਰ ਜਦੋਂ ਮਸਤੀ ਆਉਂਦੀ ਏਂਡ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਤਰਕ ਕਿਥੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਅੱਗੇ ਪਿਛੇ ਫਿਰਦੇ ਸੈਂਦੇ ਮੰਗੀ ਮਿਲੇ ਕੈਂਚਿਆਂ ਦੀਵਾਨ ਵਿਚ ਪੁੱਛ ਕਰ ਗਈ ਤਾਂ ਸੰਤਾਂ ਨੇ ਮਸਤੀ ਵਿਚ ਆਕੇ ਮੈਨੂੰ ਚਪੇੜ ਮਾਰ ਕੇ ਕਿਹਾ, - 'ਦੀਵਾਨ ਵਿਚ ਕੌਣ ਕਰਤੇ ਸੁਤੇ ਹੀ ਕਿਆ ਹੈ?' ਸੋ ਤਾਂ ਏਹ ਸਮਝਣਾ ਤਾਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ 10-11 ਸਾਲ ਦਾ ਬੱਚਾ ਸਮਝਕੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਗਾਇਆ ਸਗੋਂ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦੇ ਮਨ ਨੂੰ ਜਗਾਇਆ ਸੀ। ਮੈਨੂੰ ਹਰ ਤੋਂ ਹੀ ਦੀਵਾਨ ਵਿਚ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਬੋਲਣ ਦੀ ਚਾਟ ਲੱਗੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਸੰਤ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ 1932 ਜਾਂ 1934 (ਸੰਨ 1934 ਵਿਚ) ਵਿਚ ਦੇਸ ਗਏ ਆਏ ਉਹਦੋਂ ਹੀ ਏਹਨਾਂ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸਮਾਂ ਜਾਪ ਦੀਵਾਨਾਂ ਦੀ ਵੱਡ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਜਾਂਦੇ ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਵਾਨਾਂ ਤੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੰਤ ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ 'ਦੀਵ' ਦੇ ਸਾਰੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਆਇਆ ਉਸ ਬਾਰੇ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਇਸ ਸਮੇਂ ਪੁਰਾਤਨ ਸਿੱਖਾਂ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦੇ ਹੀ ਸਨ ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਸੰਤ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਸਮਝਾਉਣਾ' ਦੀਆਂ ਕਿਆ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਸੰਤ ਨੇਮਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਿਤਾ ਸੋਭਾ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਮ ਖਾਸ ਵਰਨਣ ਯੋਗ ਹੈ ਬਾਕੀ ਨਾਮਧਾਰੀਆਂ ਸੰਤ ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 'ਸੋਹਣ' ਦੁਜਾ ਦੇ ਤੇ 'ਢੋਲਕ' ਦਾ ਸਾਥ ਸੰਤ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਅੱਖੀ ਚਲੇ ਜੋ ਸੰਤ ਸੁਚੇਤ ਸਿੰਘ 'ਫਕੀਰ' ਦੇ ਨੈਣੇ ਭਰ ਆਸਨ ਲਾ ਦੇਂਦੇ। ਕੀਰਤਨ ਵਿਚ ਕਿਤਨਾ ਰਸ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਕਿ ਸਵੇਰੇ ਸਾਰੀ ਰਾਤ ਵਿਚ ਹੀ ਲੰਘ ਜਾਂਦੀ॥ 'ਪੀਚਾ-ਲਿਵ ਜਦੋਂ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸਨ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵੇਰੀ ਚੀਦਰ (ਸਿਆਲ) ਵਿਚ 10 ਜਨਵਰੀ 1935 ਨੂੰ ਬੁਧਵਾਰ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਕੀਤੇ ਜੀਵਨ ਦੀਆਂ ਏਹ ਘੜੀਆਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਨਹੀਂ ਭੁਲ ਸਕੀਆਂ॥ ਉਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਅੱਜ ਵੀ ਕਦੇ ਕਦੇ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਵੇਂ ਜਦ ਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਲੇਖਕ ਸਹਜ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਆਗਮਨ, ਇਕ ਵੱਡਾ ਜਲੂਸ, ਸੀਸ ਤੇ ਸੁਨਹਿਰੀ ਛਤਰ, ਨਾਲ ਨਾਲ

Sri Satguru Jagjit Singh Ji Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮਾਤਾ ਜੀਵਨ ਕੌਰ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ, ਆਸਿਆ ਜੀ "ਚੰਦਰਵਤੀ ਜੀ" ਸੰਤ ਜਗਾ ਸਿੰਘ ਭੁਰੀ
ਵਾਲੇ, ਜੱਥੇਦਾਰ ਛੋਟਾ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਮਹੰਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ, ਸੰਤ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਸਜਣ ਸਿੰਘ
ਰਕੁਰੀ ਵਾਲੀ ਤੇ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸੇਵਕ ਭਾਈ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਤੇ ਸੰਤ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੰਗਤੀ ਸਿੰਘ,
ਅਨੇਕਾਂ ਸੇਵਕਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਮਨ ਵਿਚ ਗਦ-ਗਦ ਹੋ ਗਿਆ. ਮੇਰੀ ਉਸ ਤੋਂ ਉਸ ਵੇਲੇ ਪਸ਼ਚਾਤ
ਮੈਂ ਕੁਝ ਫੇਰਾ ਦਿਲ ਗੋ ਤੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਸ੍ਰੀ ... ਜੋ ਆਸਿਆ ਜੀ ਤੇ ਰਾਜੀ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਿਲਣੇ
ਆਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਅੱਜ ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ ਹੀ ਹਾਜ਼ਰ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਗਏ ਹਨ।। ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਹਾਈ
ਹੋਵੇ।। ਸਾਰਨ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਮਾਸ ਗਾਗੀਆਂ ਜੋ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਵਿਖੇ ਦੇ ਦਿਨ ਇਥੇ ਭੁਰ ਦੇ ਆਸਾ ਦਰ
ਤੇ ਕੀਰਤਨ ਹੋਇਆ।। ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਕਵੀਆਂ ਵਲੋਂ ਇਕ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਦੋ ਕਵਰ ਪ੍ਰਸੰਗ
ਛੋਟੇ ਛਪਵਾ ਕੇ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ।। ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੀਵਾਨ ਦੇ ਅਨੇਕਾਂ ਕਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਸਨ
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਕੁਝ ਕੁ ਯਾਦ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ।। ਸੰਤ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ 'ਪ੍ਰੀਤਮ',
ਸੰਤ ਸੁਰੈਣ ਸਿੰਘ 'ਦੀਪ', ਸੰਤ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ 'ਰਮਲੀ', ਸੰਤ ਮਹਾਨ ਸਿੰਘ 'ਦਿਲਸ਼ਾਦ', ਸੰਤ
ਭਗਤ ਸਿੰਘ 'ਪ੍ਰੇਮੀ', ਸੰਤ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ 'ਦਲੇਰ', ਸੰਤ ਲਾਲ ਸਿੰਘ 'ਮੋਠੀ', ਸ. ਨਰੈਣ ਸਿੰਘ
'ਜਾਦੂਗਰ', ਸੰਤ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ 'ਮਸਤਾਨਾ', ਸੰਤ ਤਖਤ ਸਿੰਘ 'ਫੈਂਟਨ ਵੈਲੇ', ਅਤੇ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮਚਲਰ
ਸਿੰਘ।। ਇਹ ਟ੍ਰੈਕਟ ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਪਾਸੋਂ 'ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ' ਲਿਆਂ ਸੁਚਾਰ ਕਰਨ ਹਿਤ ਛਾਪ ਕੇ
ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਗੋ ਤੇ ਇਸ ਦਾ ਖਾਤਾ ਜਿਸ ਲਿਖਣਦਾਰ ਬਾਬੂ
ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਸਪੁੱਤਰ ਸੰਤ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਿਖਾਵਟ ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ
ਸੀ।। ਸ੍ਰੀ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਿਆਲ ਦੇਸ਼ ਬਹੁਤ ਵਾਰ ਗੱਡੀ ਰਾਹੀਂ ਪੀਲਾ ਗਰਮ ਤੇ ਪਪ ਜਲਦੀ ਨੂੰ
ਗਏ ਤੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਤੇ ਹੋਰ ਸਾਥ ਵਾਲੀ ਸੰਗਤ ਦੂਜੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਸਾਂ ਦੀ ਹੱਦ ਤੇ ਪਾਰ ਹੋ ਕੇ
ਫੇਰ ਰੰਗੂਨ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਸਭ ਇਕੱਠੇ ਸਾਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਦੇਸ਼ (ਕਲਕੱਤੇ) ਪਹੁੰਚੇ।। ਸਤਿਗੁਰੂ
ਜੀ ਦੇ ਇਸ ਦੌਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਏਥੇ ਕੀਰਤਨ ਦਾ ਪਰਵਾਹ ਹੋਰ ਵਧੀਕ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ
ਸੰਤ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਕੂਲਾ, ਸੰਤ ਦਾਨ ਸਿੰਘ 'ਤੰਬੀ', ਸੰਤ ਮੁਕੰਦ ਸਿੰਘ 'ਮੋਹਕ', ਸੰਤ ਨਿਧਾਨ ਸਿੰਘ
ਕੋਟੇਵਾਲਾ, ਸੰਤ ਨਿਰੰਜਨ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ ਦਾਰੇ ਵਧੀ ਕੀਰਤਨ ਕਰਦੇ ਪਰ ਬਹੁਤਾ ਸਮਾਂ ਕੀਰਤਨ ਕਰਨ ਦਾ.

Sri Satguru Jagjit Singh Ji Elibrary NamdhariElibrary@gmail.com